

TANKER FRA STOLEN:

Frihed til at dø – eller en pligt?

Læger lindrer terminal lidelse, ofte velvidende at det kan fremskynde døden. Mange danskere ønsker nu også retten til aktivt at afslutte livet. Men når først den dør åbnes, kan den være svær at lukke igen.

Hvem bør have det afgørende ord? Skal raske voksne beslutte, om vi åbner en praksis, der især rammer de mest sårbare, dem med alvorlig sygdom eller handicap? Bør vi ikke lytte mere til dem, der lever med konsekvenserne, og til sundhedsprofessionelle, der dagligt arbejder med palliation?

Fortalere for aktiv dødshjælp hævder, at den sikrer en værdig afslutning. Men hvad betyder værdighed? Og hvem definerer den? Hvis aktiv dødshjælp bliver en løsning på afhængighed og tab af funktionsevne, hvad siger det så om vores syn på dem, der lever med disse vilkår?

Autonomi kræver et frit valg. Men hvordan sikrer vi, at retten til at dø

ikke bliver en stiltiende forventning for dem, der føler sig til overs? Erfaringer fra Holland og Canada viser, at patienter har søgt aktiv dødshjælp, ikke kun på grund af smerte, men fordi de ikke ville være en byrde for deres pårørende, eller fordi de manglede adgang til nødvendig hjælp.

”Udvalget for en mere værdig død” foreslår aktiv dødshjælp for terminalt syge, parallelt med en styrket palliativ indsats. Men hvad med dem, der ikke er terminale, men lever med alvorlig kronisk sygdom eller handicap? Når først døren til aktiv dødshjælp åbnes, risikerer vi, at flere og flere grupper inkluderes i en praksis, der begyndte som en undtagelse.

Holland, Belgien og Canada startede med aktiv dødshjælp for terminalt syge. I dag gælder det også psykisk syge, handicappede og socialt udsatte. Når vi først rykker grænsen, hvad forhindrer den så i at rykke sig igen?

Hvordan kan vi på den ene side

bekæmpe selvmord og samtidig tilbyde dødshjælp? Hvis vi siger, at nogle liv er værd at redde, mens andre ikke er, skaber vi en farlig dobbeltmoral.

Når aktiv dødshjælp bliver en mulighed, ændrer det vores syn på dem, der har allermost brug for omsorg. Vi risikerer at sende et signal om, at nogle liv er mindre værd end andre, og at de, der er afhængige af hjælp, bør overveje, om de hellere burde vælge døden.

Jeg afviser ikke, at nogle ønsker at afslutte livet før tiden, men jeg frygter, at en legalisering af aktiv dødshjælp skaber et subtilt pres, hvor døden ikke blot er en mulighed, men en forventning. //

Debatindlæg inspireret af denne

klumme kan sendes til practicus@dsam.dk

